

Parlamentul
Republicii Moldova

CBGJ-08 nr. 346
21 septembrie 2021

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la protecția socială a copiilor războiului (nr.210 din 01.09.2021)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii nr.100/2017 privind actele normative și expune următoarele.

I. Observații de ordin general:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.
2. Potrivit notei informative prezentul proiect a fost elaborat în scopul susținerii materiale și sociale a copiilor, cetățeni ai Republicii Moldova, care la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial au avut vârsta mai mică de 18 ani.
3. Prin natura reglementărilor promovate, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, astfel, domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art.66 și art.72 din Constituția Republicii Moldova.
4. Atenționăm că, nota informativă la proiectul de lege nu corespunde exigențelor art.34 alin.(1) din Legea nr.100/2017, care prevăd că pentru evaluarea proiectului de act normativ se efectuează expertiza juridică.
Totodată, atenționăm că potrivit art.35 alin.(1) din Legea nr.100/2017,

expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele de acte normative.

5. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului la proiectul de act legislativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate în cadrul elaborării, precum și rezultatele consultării publice a proiectului.

În corespundere cu art. 32 alin. (1) și (3) din Legea nr. 100/2017, proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, urmează a fi transmis spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect.

6. Analizând propunerile art.7 din proiect, observăm că prezentul proiect de lege implică cheltuieli financiare. Respectiv, considerăm necesar a fi respectate condițiile art.58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului și ale art.131 alin.(4) din Constituție care prevede că, orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare *pot fi adoptate numai după ce sînt acceptate de Guvern*. Prevederea alineatului (4) al articolului 131 din Constituție urmează a fi aplicată în coroborare cu alineatul (6) al acestui articol și identificată sursa de finanțare.

7. Cu referire la oportunitatea, coerența și consecvența normelor propuse în proiect și locul acestora în cadrul juridic existent, atenționăm asupra nerespectării prevederilor art.3 din Legea nr.100/2007. În special, actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare și corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune - Legea nr.190/2003 cu privire la veterani, Legea nr.121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație, Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, Codul fiscal.

II. Observații de ordin conceptual:

1. În scopul evitării excesului de reglementări a normelor, observăm că proiectul de lege nominalizat a preluat norme din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani, care conține reglementări similare. Cu titlu informativ, reținem că Parlamentului a fost înaintat spre examinare proiectul de lege

nr.209/2021 cu privire la modificarea Legii cu privire la veterani nr.190/2003. Acesta conține aceleași norme referitoare la noțiunea de „copii ai războiului” și dublează reglementările ce se referă la prestațiile sociale acordate. Pe această cale, urmează a fi revăzute normele proiectului întru evitarea dublării de norme.

2. Cu referire la art.7 din proiect, atenționăm că prevederile articolului conțin reglementări diferite și nu corespund cu denumirea acestuia. Alineatul (1) reglementează facilitățile acordate categoriei date de beneficiari, iar alin.(2),(3), (4), (5), (6), (7) reglementează sursa de finanțare a cheltuielilor. Articolul urmează a fi divizat și expus sub forma a 2 articole separate.

3. La art.7 alin.(1) lit.a), este de menționat că acordarea alocațiilor lunare de stat în mărime de 500 lei pentru copiii războiului, urmează a fi examinată prin prisma Legii nr.121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație, care potrivit art.2 alin.(1) stabilește cuantumul alocației lunare a beneficiarilor. Prin urmare, **potrivit art.2 pct.4) din Legea menționată, din categoria de beneficiari de alocații lunare fac parte și copiii participanților la cel de-al doilea război mondial** sau la acțiuni de luptă în timp de pace, căzuți la datorie, sau ai persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului decedate, copiilor participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, însă acestea beneficiază de o alocație lunară de 250 lei. Prin urmare, sugerăm autorului proiectului de act normativ unificarea reglementărilor în vederea neadmiterii tratamentului discriminatoriu dintre categoriile de beneficiari, dar și a neadmiterii neconcordanței dintre reglementări.

4. La art.7 lit.d) și alin.(6), nu sunt indicate facilitățile fiscale acordate, ori pentru a beneficia de o facilitate fiscală/scutire de la plata unui impozit, urmează a se interveni cu modificările de rigoare în conținutul Codului fiscal.

5. La art.7 alin.(1) lit.i) și lit.q), care prevăd plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă și a indemnizație în caz de deces, reținem că plata acestora/condițiile de acordare este reglementată de legislația în vigoare și anume Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

6. Norma art.7 alin.(7) dublează prevederea aceluiași articol, alin.(1).

7. Prevederea art.8 dublează norma art.7 alin. alin.(2), (3), (4), (5), (6), (7), urmând a fi exclusă ca fiind de prisos.

8. Sursa de finanțare a cheltuielilor legate de acordarea prestațiilor

prevăzute la alin.(1) lit.b), e), h), k), m), o), p), q), r), s) nu este stabilită.

9. La Art.9 din proiect, cu referire la finanțarea măsurilor de protecție socială a copiilor războiului inclusiv din contul bugetului local, atenționăm că, în conformitate cu art.10 din Legea nr.397/2003, veniturile bugetelor unităților administrativ-teritoriale sub formă de transferuri se efectuează de la bugetul de stat, iar volumul acestor transferuri se stabilește expres în legea bugetului de stat pentru fiecare unitate administrativ-teritorială. Relevăm că art.81 alin.(6) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală prevede că, *procedurile de distribuire a resurselor financiare proprii ale autorităților publice locale, precum și orice modificare a legislației referitoare la funcționarea sistemului finanțelor publice locale vor fi coordonate în mod obligatoriu cu structurile reprezentative ale autorităților publice locale*, iar alin. (7) din același articol reglementează că, este interzisă orice delegare de competente fără alocarea de surse financiare, necesare pentru a se acoperi costul realizării competențelor respective. La fel, potrivit Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, alin.(4) și (5) al art. 3 stabilește expres că, orice delegare de competente suplimentare din partea statului în persoana Parlamentului trebuie să fie însoțită de alocarea de resurse financiare, necesare pentru a acoperi costul competenței delegate.

10. Articolul 10 poartă un comportament neclar, nefiind dezvăluite care sunt acțiunile care urmează a fi întreprinse pentru realizarea sarcinii de „informare cu privire la problemele copiilor războiului”. În lipsa unor norme clare și suficient argumentate, prevederea ar putea crea dificultăți în aplicare.

11. Articolul 11 nu dezvăluie faptele, comiterea cărora atrage răspunderea pentru încălcarea normei, ori legislația în vigoare, (Cod penal, Cod contravențional) nu prevede răspunderea pentru încălcarea drepturilor și libertăților copiilor războiului. Pe cale de consecință, norma riscă a fi inaplicabilă.

III.Observații privind respectarea procedurilor de tehnică legislativă:

1. Întru respectarea prevederilor art.51 al Legii nr.100/2017 și a normelor de tehnică legislativă, atenționăm asupra următoarelor aspecte:

- la Art.2 din proiect, articolul urmează a fi divizat în alineate și însemnate succesiv cu numere ordinare;

- la Art.3, sugerăm ca articolul să fie divizat în alineate, iar alineatul la rândul său să fie divizat în litere, urmate de o paranteză. (Obiecție valabilă și pentru Art.7 din proiect);

2. Art.12 din proiect, urmează a fi comasat cu art.13, avînd următoarea redacție:

„Articolul 12. Dispoziții finale și tranzitorii

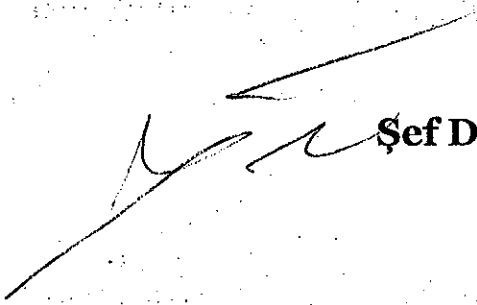
(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) În termen de 2 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.”

Reieșind din cele invocate, considerăm că proiectul de lege urmează a fi revizuit și definitivat, de asemenea acesta urmează a fi precedat de examinarea tuturor factorilor de risc specifice domeniului de reglementare în vederea neadmiterii unui dezechilibru în sistemul finanțelor publice și în cadrul juridic în vigoare.

Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ

Ex. T. Rotaru
Tel: 820-583